

Groene patio tuin bij Ronald McDonaldhuis

Zacht, vriendelijk en soepel. Dat zou de binnentuin moeten worden van het Ronald McDonaldhuis in het Máxima Medisch Centrum in Veldhoven. Een groene ruimte, waar patiëntjes en hun familie zich kunnen ontspannen. Tuinontwerpburo Frank Stegers uit Helmond tekende ervoor.

Tekst: Lilian Verhaak Beeld: Frank Stegers

Uit kostenoverweging is gekozen voor een verharding van straatbakstenen. De witte strepen zijn de lijnafwateringsgoten.

In de middenborders staan planten als *Bergenia*, *Liriope*, *Hemerocallis*, *Polystichum* en *Fatsia*. Zij zijn gekozen om hun blad en sommige zijn wintergroen. Bovendien zijn het goede bodembedekkers, die weinig afval genereren. Schaduwminnend, groen en fris. Zij geven de ruimte een bosachtige sfeer.

Frank Stegers ontwerpt doorgaans particuliere tuinen en zit dan met één opdrachtgever aan tafel. In Veldhoven was dat anders. Er waren verschillende partijen betrokken bij de opdracht en met hun belangen moest de ontwerper rekening houden. Bovendien was de situatie bijzonder in die zin dat alle kosten zo veel mogelijk geminimaliseerd werden. Er is veel gerealiseerd door middel van donaties, sponsors en vrijwilligers. Alle arbeid, onder andere het werk van Stegers zelf, is pro deo gedaan.

De opdrachtgever, Stichting Ronald McDonaldhuis Zuidoost-Brabant, had een lijst met wensen van vooral praktische aard. De ruimte zou een ontspanningsfunctie krijgen voor bezoekers en patiënten, daarom wilde de stichting dat er de nodige zit- en speelruimte zou worden gecreëerd. Bedden en rolstoelen moesten er goed doorheen gereden kunnen worden. Daarnaast diende de patio groen te worden, met veel wintergroene elementen. Het onderhoud moest tot een minimum worden beperkt.

Strakke, koele uitstraling

De patio is omsloten door de vleugels van het Máxima Medisch Centrum. Het gebouw heeft veel rechte lijnen en een koele uitstraling. Daarom koos Stegers voor zo veel mogelijk organische lijnen: „Ik vond dat de tuin zacht, vriendelijk en

soepel zou moeten worden. Het is een logische gedachte om met een ontwerp aan te sluiten bij het strakke, ietwat steriele karakter van het gebouw. Ik heb juist het tegendeel willen doen.” En zo contrasteert de lijnvorming juist met de klinische omgeving. De functie van de tuin kan op deze manier ook zo veel mogelijk tot zijn recht komen: de ruimte moet inspireren tot ontspanning. Het vele groen hierin draagt daaraan bij en moet het enigszins steriele karakter van de bouw compenseren.

De smalle lange ruimte (ongeveer 12 x 50 m) is ogenschijnlijk met willekeurige organisch gevormde plantvakken opgevuld, waar ovale vormen van cortenstaal uitstulpen. Op deze manier is een pad ontstaan, dat tussen de plantvakken meandert. De verhoogde cortenstalen bakken moeten je het gevoel geven dat je tussen een homogene begroeiing doorloopt. De ovals, die zich in verschillende groottes herhalen, zijn beplant met *Carex*. Tegelijkertijd dienen ze als verhoogde boomspiegels. De paden vormen - daar waar de verharde ruimte breder wordt - vanzelf een terras. De bestrating van gebakken steen watert af in verschillende goten, die als witte strepen over de verharding lopen. Langs de raampartijen loopt een strook van 0,8 m die bedoeld is voor de glazenwassers.

De ruimte is in drie delen te verdelen: aan de noordoostkant (bovenkant tekening) is een speel-

Frank Stegers
www.frankstegers.nl

Als de bamboe- en de rododendrongroepen zijn uitgegroeid, dan is de tuin niet meer in één keer te overzien door de bochten in het pad en de plaatsing van de struikgroepen. Dat geeft een zekere spanning aan de tuin.

gedeelte van kunstgras. Daar moet nog een speeltuutje en een zandbak gerealiseerd worden. Via het middengedeelte met veel variatie in de beplanting loop je naar de zuidwesthoek, waar de minste zon komt en een bossfeer is gerealiseerd. Dat is een goede schaduwplek in de zomer. De temperatuur in de binnentuin kan al snel aangenaam zijn. Als in februari het zonnetje schijnt, kun je soms al lekker buiten zitten. De gebruikstijd van de tuin is daardoor langer dan bij een reguliere achtertuin. Bovendien wordt van alle kanten door de glazen wanden en vanaf de verdiepingen in en op de tuin gekeken. Reden te meer om ook in de winter een levendig beeld neer te zetten. Daarom heeft Stegers gekozen voor veel wintergroen. Bijkomend voordeel van wintergroen is het relatief weinige afval dat het geeft.

Over het beheer heeft Stegers in de ontwerpfase op verzoek van de opdrachtgever al nagedacht. Ten eerste omdat vrijwilligers de tuin onderhouden en omdat al het afval via de gangen van het ziekenhuis afgevoerd moet worden. Dat verklaart onder andere ook de keuze van Stegers voor het kunstgras. Echt gras heeft veel onderhoud nodig en geeft relatief veel afval. Achteraf een prima keus zegt Stegers: „Ook qua lichtinval zou gras het tussen die hoge gebouwen moeilijk gehad hebben.”

Attractief en weinig afval

De beplanting is gekozen aan de hand van vernoemde criteria: zij moet gedurende een zeer groot deel van het jaar attractief zijn en weinig afval met zich meebrengen. Vanzelf kom je dan op groenblijvers. Heesters als *Rhododendron* en *Phyllostachys* (bamboe), bodembedekkers als *Carex morowii*, *Bergenia* en *Liriope*. Opvallend in de beplanting is de *Fatsia*. Bekend als kamerplant, maar ook buiten redelijk winterhard. Het is een fraaie wintergroene bladplant voor de schaduwplekken.

De bomen nemen een bijzondere plaats in. Normaal zou Stegers deze in de lagere plantvakken geplaatst hebben. Maar door ze in de verhoogde ovalen te plaatsen, wint hij aan hoogte. En hoogte maken is een van hun belangrijkste functies hier. De essen geven de ruimte een groen plafond. <

De cortenstalen ovalen geven een zekere rust in de tuin, door de herhaling van de vorm. Het duurzame staal vormt een mooi contrast in kleur en in materiaal. De vorm had ook kunnen bestaan uit groene structuren, zoals een taxusblok in ovaalvorm. Maar dat had hier te veel afval met zich meegebracht.

Fatsia japonica, de vingerplant, is vooral bekend als kamerplant maar kan ook als tuinplant toegepast worden. Hij bloeit met witte bloemen in het late najaar, maar wordt vooral toegepast vanwege zijn blad. Op een beschutte plek in de schaduw of halfschaduw kan de plant 2 m hoog worden.

Stegers zelf had voor zuilvormige *Liquidambar* (amberboom) of *Quercus ilex* (steeneik) gekozen. Maar de boomkweker doneerde *Fraxinus pennsylvanica* 'Summit'. Als de bomen na verloop van tijd meer gegroeid zijn, dan zal hun bladerdek het plafond van de ruimte vormen.

Patiotuin Ronald McDonaldhuis

- ▶ **Functie** De tuin heeft een gebruiksfunctie en een kijkfunctie. Hij is bedoeld ter ontspanning in de buitenlucht voor ernstig zieke patiëntjes en hun familie. Daarnaast biedt de tuin groen uitzicht voor ziekenhuispatiënten
- ▶ **Opdrachtgever** Stichting Ronald McDonaldhuis Zuidoost-Brabant
- ▶ **Oppervlakte** 552 m²
- ▶ **Ontwerp** Tuinontwerpburo Frank Stegers uit Helmond
- ▶ **Aanleg** Hans Verstraaten Hoveniers uit Eindhoven
- ▶ **Onderhoud** Vrijwilligers van het Ronald McDonaldhuis
- ▶ **Opgeleverd** Eind 2011
- ▶ **Planten en bomen** 6 *Fraxinus pennsylvanica* 'Summit' gesponsord door boomkwekerij de Jong van Laarhoven uit Boxtel, 71 struiken en 1.652 vaste planten en bollen gesponsord door kwekerij Muijderland uit Veldhoven.

